

dei ærede Medlem maaffee Net, men Forbømmelfesdommen over hans Mund er afgiven af dem, der frivillig indfunde sig her.

Brun: Jeg maa have udtalt mig temmelig utheldig, naar den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har kunnet troe, at jeg sagde, at der var kommet Ansøgninger om Hjælp til Forandring af Folks Bolig paa Landet, thi dette er ikke Tilfældet. Der er derimod kommet mange Ansøgninger til mig, navnlig om Assistance for at faae Sundhedsvedtægter fatte igjennem, det vil sige: ikke Penge-Assistance, men Hjælp fra det Offentlige for at faae disse Bestemmelser efterfulgte af Andre. Det er denne Hjælp, jeg har meent, men ikke Pengehjælp. Hvorvidt der skulde være mere uheldige Forhold paa Fæstegodsset end paa Selveiergodsset, kan jeg naturligvis ikke sige i dets Almindelighed; men jeg har paa Landet fundet fuldkommen faa megen Ureenlighed og ligesaa uheldige Forhold paa Selveiergodsset som paa Fæstegodsset, saa i den Henseende troer jeg, at de omtrent staae lige. — Det ærede Medlem har tillige udtalt, at der var Bestemmelser nok og at der derfor ikke behøvedes nogen Sundhedsvedtægt. Jeg vil ikke sige, at der er Bestemmelser nok, skjøndt der visse er endeeft Bestemmelser, som kunne fremhjælpe Sundhedsforholdene paa Landet, men der er en anden Omstændighed, som maa tages i Betragtning, og det er den, at om der ogsaa have de allerbedste og fuldstændigste Regler, saa er det hverken Politimesteren eller Lægen alene muligt at sørge for, at disse allevegne blive opretholdte. Det er en Politimester fysisk umuligt at være allevegne, han veed ikke, hvor alle de enkelte Steder ere, hvor uheldige Forhold finde Sted; men det vide derimod Sundhedskommissionerne i selve Sognene, de gaae omkring og finde Stederne. Derved kunne de afvende det, der ellers ikke vilde blive afhjulpet, fordi det ikke var kommet til Kundskab. Der er tillige udtalt, at det er muligt, at forandrede Dødelighedsforhold ere indtraadte efter, at Sundhedsvedtægter ere vedtagne, men at det ikke var sagt, at det var derfor, at denne Forandring var indtraadt. Dette er ganske vist; men jeg kan paapege mange Tilfælde,

hvor netop Sundhedstilstanden og navnlig Dødelighedstilstanden væsentlig har forandret sig paa Grund af Sundhedsvedtægterne. Der er een Ting, som alene har forhindret, ja man kan sige Tufinder af Tufustilsælde, og det er, at Tilløb til Brønde er blevet forhindret. Der er Familier, der succesjvt have mistet det ene Medlem efter det andet, fordi der var Tilløb til en Brønd, og da dette blev forhindret, hørte Sygdomstilfældene op. Dette er en ligefrem Følge af Sundhedsvedtægterne; det kan bevises og er i mange Tilfælde virkelig beviist, at Sundhedsvedtægterne allerede i den korte Tid, de have bestaaet, have sparet Liv, og det er tilstrækkeligt; man behøver ikke at kunne bevise, at alle de forekomne gunstige Forandringer ere en Følge af Sundhedsvedtægterne, thi naar det blot kan bevises med Hensyn til mange Tilfælde, saa er dette allerede mere end nok.

Tscherning: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand har Ordet for en kort Bemærkning.

Tscherning: Jeg vilde ønske, at det ærede Medlem vilde meddele os de Ansøgninger om at faae Sundhedsvedtægter gennemførte, som han er i Besiddelse af, da det var ønskeligt at see, fra hvem disse ere komne.

Justitsministeren: Jeg er tilbøielig til at troe, at den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Mørk) befinder sig i en stor Bilfarelse med Hensyn til Maaßen, hvorpaa Sundhedsvedtægterne ere blevne til, og det er mig meget hjært at kunne benytte Leiligheden til at berigtige dette Punkt, forsaavidt ogsaa Andre ikke maatte have en klar Forstilling derom. Ministeriet er gaaet frem i Overensstemmelse med Lovens Forskrift, hvorefter der ikke er Tale om at give noget Paalæg til Kommunerne om at iværksætte saadanne Sundhedsvedtægter, men derimod, saaledes som den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 6te Valgkreds (H. Hage) bemærkede, at give dem til de Kommuner, der ønske det.